

Pustare u Baranji (10) – Sudaraž, Širine i Zeleno Polje

MILAN IVANOVIĆ, FRANJO AMBROŠ

PANON - Institut za strateške studije, Vijenac Ivana Meštrovića 19, Osijek

(E-mail: panon.institut@gmail.com)

Sažetak

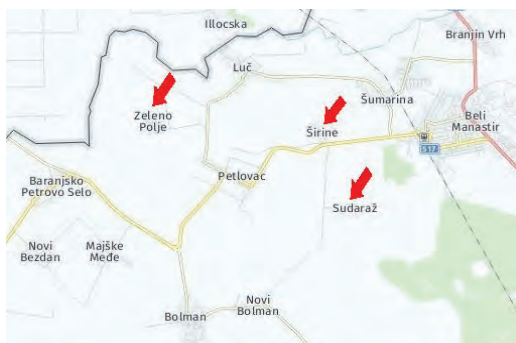
U seriji priloga ‚Pustare u Baranji‘ u ovom su radu obrađene tri pustare: Sudaraž, Širine i Zeleno Polje (Slika 1.) Cilj je ovog istraživanja prikupiti relevantne podatke o nastanku, razvoju i propadanju ovih pustara. Sudaraž (mađarski naziv Szudarázs) je pustara jugozapadno od Belog Manastira, na 92 m n/v i danas upravno pripada Općini Petlovac. Mađarski naziv je zabilježen u starijem obliku Szederes („szeder“ = kupina), a hrvatski naziv je izveden je iz mađarskog. Oko 1860. vlastelinstvo je osnovalo ovu pustaru na mjestu gdje je ranijih godina (1691.) bilo napušteno naselje. Širine (Braidaföld), pustara zapadno od Belog Manastira, na 94 m n/v, danas pripada Općini Petlovac. Mađarski naziv naselja je prema prezimenu Braid, nekadašnjeg nadstojnika pustare. Hrvatski naziv: Širine, nastao je vjerojatno preko njemačke pučke etimologije od pridjeva ‚breit‘ = širok. Širine je 1863. utemeljio maršal Braid koji je bio guverner vlastelinstva. Zeleno Polje (Szentistvánpuszta) je pustara sjeverozapadno od Petlovca. Mađarski naziv je patrocinijski prema imenu obližnjeg Petlovca (Baranyaszentistván), a hrvatski naziv izveden je prema opisu predjela. Zeleno Polje je bila početna stanica uskotračne beljske željeznice (građena od 1906. do 1915.) koja je povezivala sve značajnije proizvodne kapacitete vlastelinstva - od ove pustare preko Belog Manastira, Brestovca, Jasenovca, Mirkovca, Sokolovca i Zlatne Grede s pristaništem Kazuk na Dunavu. Godine 1957. Kombinat „Belje“ donosi odluku o postupnom ukidanju 120 km ove željeznice (zbog nerentabilnosti) i taj proces je završen 1962. godine. U proteklom stoljeću na ovim pustarama živjelo je i radilo više stotina stanovnika (Tablica 1). Od sredine do kraja 20. stoljeća ove pustare bile su centri ratarske i stočarske proizvodnje Kombinata „Belje“, no promjene u tehnologiji poljoprivredne proizvodnje pokrenule su proces preseljenja u veća sela i opadanje broja stanovnika pustara.

Ključne riječi: Baranja, Kombinat „Belje“, pustare, Sudaraž, Širine, Zeleno Polje

Tablica 1. Broj stanovnika pustara Sudaraž, Širine i Zeleno Polje (1869.-2011.)

Godine	1869.	1890.	1900.	1910.	1914.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Sudaraž*	...	...	108	141	...	...	...	270	285	240	261	0	0	0	0
Širine*	121	...	194	190	151	...	...	357	322	306	311	219	170	86	58
Zeleno Polje**	...	...	...	...	30	...	...	358	278	252	277	178	122	80	42

* broj stanovnika 1880., 1921. i 1931 uključen u naselje Beli Manastir i ** Petlovac

Slika 1. Geografski položaj pustara Sudaraž, Širine i Zeleno Polje